

Monumentnummer*: 518400

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 11 december 2001
Kadaster deel/nr 82904/38

Woonplaats*	Gemeente*		Provincie*				
Amsterdam	Amsterdam		Noord-Holland				
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Plantage Kerklaan	61 A	A		1018 CX	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	61 B	B		1018 CX	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	61 D	D		1018 CX	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	61 C	C	2	1018 CX	Amsterdam		
Plantage Kerklaan	61 C	C	1	1018 CX	Amsterdam		
Henri Polaklaan	23			1018 CR	Amsterdam		

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Amsterdam	O			3186
Amsterdam	O	4785	A5	
Amsterdam	O			4331
Amsterdam	O	4785	A6	
Amsterdam	O	4785	A4	
Amsterdam	O	4785	A3	
Amsterdam	O	4785	A2	
Amsterdam	O	4785	A7	
Amsterdam	O	4785	A1	

Omschrijving**

Inleiding

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

SOCIETEITS- of VERENIGINGSGEBOUW, genaamd 'Plancius' een in eclectische trant naar ontwerp van N. Vos met medewerking van J. Galman in 1874-1876 gebouwd voor de Stichting van de Liederentafel 'Oefening baart Kunst', een overwegend Joodse mannenzangvereniging. Hieraan herinnert de Davidsster in het timpaan. In het verenigingsgebouw bevond zich destijds een concertzaal met 1000 zitplaatsen. Het gebouw fungeerde tevens als vergaderruimte voor de arbeidersbeweging.

Omschrijving

Het Planciusgebouw bestaat uit een groot witgepleisterd middendeel van vijf traveeën breed en over de volle breedte bekroond door een fronton. Aan weerszijden hiervan staat een één travee breed bouwdeel in schoon metselwerk. Het geheel is drie bouwlagen hoog, waarbij de derde bouwlaag met plat dak van de zijdelen later is toegevoegd. Het middendeel is desondanks toch iets hoger. Hierop staat een zadeldak met op het schild een hoge gemetselde schoorsteen met trekstangen. De grijs gepleisterde zijgevels zijn blind. De begane grond van het middendeel wordt ingenomen door drie deuren. De middelste, kleinste deur is terugliggend geplaatst in een rondboogvormige omlijsting en is voorzien van een geleed bovenlicht. In de stucdecoratie om deze deur is het wapen van Amsterdam aangebracht. De twee buitenste deuren zijn dubbele inrijdeuren binnen een omlijsting in de vorm van een korfboog. Beide zijn eveneens voorzien van een geleed bovenlicht. Op de beide verdiepingen bevinden zich roedeverdeelde dubbele draairamen. Het middendeel is voorzien van een uitvoerige stucwerkdecoratie met onder andere gebosseerd werk op de begane grond, water- en cordonlijsten op alle verdiepingen, zijpilasters en vensteromlijsting op de verdiepingen, waarbij het accent op de eerste verdieping ligt. Hier aan weerszijden van het middelste venster tevens cassettes en trofeeën als veldvulling. Het afsluitende timpaan heeft een door voluten gedragen kroonlijst. De vulling van het veld bestaat uit lijstwerk met in het midden de Davidster met daaronder de naam 'PLANCIUS'. De smalle zijdelen worden geleed door cordonlijsten die doorlopen in die van het midden deel, verder sier metselwerk rond de vensters en deurpartijen.

Waardering

Verenigingsgebouw Plancius in eclectische trant van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde, alsook wegens de verbondenheid met de Joodse bevolking en de arbeidersbeweging. Tevens van belang wegens zijn ensemble waarde als representant van een in de Plantage veel voorkomende groep van gebouwen uitgevoerd in de pleisterarchitectuur uit het derde kwart van de negentiende eeuw.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Vergadering en vereniging

Functie

Sociëteit

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument